

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
(ύλη Β' Γυμνασίου)

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Το σχολείο της ... βίας!

Η ενδοσχολική βία κλιμακώνει επικίνδυνα την παρουσία της σε σημείο που να μην μπορούμε άλλο να της γυρνάμε την πλάτη. Για να προσεγγίσουμε την ενδοσχολική βία, δεν θα πρέπει να την εξετάσουμε μεμονωμένα και ανεξάρτητα από τον κοινωνικό μας περίγυρο, την οικογένεια και το ίδιο το εκπαιδευτικό μας σύστημα. Τα παιδιά αναπαράγουν την ενδοοικογενειακή βία, τα κοινωνικά αδιέξοδα και τις ανεπάρκειες του εκπαιδευτικού μας συστήματος μέσα στο ίδιο το σχολικό περιβάλλον.

Από το 2006 (έρευνα ΕΚΚΕ) η σχολική βία στη χώρα μας περιλαμβάνει καταστροφές σχολικού εξοπλισμού, βανδαλισμούς, λεκτική και σωματική βία (ξυλοδαρμούς), εκφοβισμούς και αποκλεισμούς από τις παρέες. Στα αστικά κέντρα εμφανίζεται το μεγαλύτερο ποσοστό. Μαθητές με χαμηλή βαθμολογία εμπλέκονται περισσότερο σε παρόμοια περιστατικά, είτε ως θύτες είτε ως θύματα. Τα αγόρια είναι συχνότερα δράστες και θύματα σχολικού εκφοβισμού, με εξαίρεση την περίπτωση σεξουαλικής προσβολής όπου θύματα είναι κυρίως τα κορίτσια.

Η σχολική βία ως βία «που εκφράζει αίτημα» **χρειάζεται** πάνω απ' όλα μία απάντηση ανοχής, διαλόγου, στήριξης και διαθεσιμότητας και όχι εύκολες ακυρωτικές λύσεις τύπου «αποδιοπομπαίου τράγου». Στόχος του κάθε σχολείου και της εκπαίδευσης είναι η κοινωνικοποίηση των μαθητών και η ανάδειξη της ατομικότητας μέσα από την συλλογικότητα, τη συνεργασία της ομάδας, την αποδοχή του διαφορετικού. Ο στόχος αυτός δεν επιτυγχάνεται, γιατί απλούστατα δεν έχει τεθεί ποτέ.

Το κυρίαρχο εκπαιδευτικό σύστημα με την στείρα και άκριτη αποστήθιση της διδακτέας ύλης οδηγεί στην τυποποίηση της γνώσης και στην αδυναμία να αναπτύξει ο μαθητής μία προσωπική σχέση με αυτή και μέσω αυτής με τους συμμαθητές του. Το γεγονός αυτό ακυρώνει τους νέους και τους οδηγεί σε σταδιακή συρρίκνωση της εικόνας εκτίμησης του εαυτού τους, σε αδυναμία να εκφράσουν τη ματαίωση και το θυμό τους. Η ανεπάρκεια και η κρίση του εκπαιδευτικού συστήματος οδηγεί σε διάφορα επεισόδια (βίαιες συμπεριφορές και συγκρούσεις) που αναδεικνύουν τις δυσκολίες κοινωνικοποίησης και ενσωμάτωσης των μαθητών. Έτσι, η σχολική βία αναγορεύεται σε αίτημα – πρόφαση - αντίδραση.

Το σχολικό περιβάλλον, για να αποκτήσει πρώτιστα σχέσεις συνοχής, αλληλεγγύης και ανθρωπισμού, πρέπει να εκπαιδεύει στα πλαίσια της ομάδας και όχι να οδηγεί στην αναπαραγωγή ενός εκπαιδευτικού μονόδρομου με στόχο τη βαθμολογική αξιολόγηση του μαθητή από τον δάσκαλο όπως γίνεται σήμερα. Ένα ομαδο - συνεργατικό σύστημα εκπαίδευσης αποβλέπει στο να κινητοποιήσει τον μαθητή με την ενεργητική ισότιμη συμμετοχή του στα πλαίσια της μαθητικής ομάδας με στόχο την κριτική επεξεργασία, κατανόηση, παρουσίαση και αφομοίωση της διδακτέας ύλης. Ο ρόλος του καθηγητή παραμένει το ίδιο αναγκαίος και σημαντικός καθώς κατευθύνει και συντονίζει τις μαθητικές ομάδες στα νέα τους καθήκοντα, αξιολογεί και εμπλουτίζει το έργο τους. Η ανάπτυξη δυναμικής στα πλαίσια μιας σχολικής ομάδας απαντά στις πρωταρχικές και επιτακτικές ανάγκες των νέων για επικοινωνία, αυτοπραγμάτωση, δημιουργική έκφραση και αυτοαξιολόγηση.

Ασφαλώς, η βία των μαθητών και των νέων έχει πολλές αιτίες πέραν της μονοδιάστατης σχολικής φίμωσης που υφίστανται. Παράγοντες όπως η οικογενειακή αποξένωση, η στέρση της ηθικής διαπαιδαγώγησης, οι απρόσωπες σχέσεις γειτονίας, το έλλειμμα φυσικού και κοινωνικού ζωτικού χώρου, η αλλοτρίωση και παθητικοποίηση των ηλεκτρονικών παιχνιδιών, της τηλεόρασης και των Η/Υ, η μαζική προβολή και η «ηρωοποίηση» της βίας, η αύξηση της φτώχειας, της εγκληματικότητας και του κοινωνικού ρατσισμού αποτελούν μερικές από τις βασικότερες αιτίες της νεανικής και σχολικής βίας. Όμως, το σχολείο είναι το βασικό εργαστήριο διάπλασης των νέων ανθρώπων και το ουσιαστικότερο μέσο παρέμβασης που διαθέτει η κοινωνία για την ισορροπημένη και υγιή ψυχοσωματική ανάπτυξή τους. Εάν δεν αξιοποιηθεί σωστά ο εργαλειώδης του χαρακτήρας - κλειδί, τότε η νεολαία και η κοινωνία **δεν θα μπορέσουν** να αναπτύξουν αντιστάσεις στην κλιμακούμενη βία.

Μ. Σχοινά, εφημερίδα «Ελευθεροτυπία»

Β. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να καταγράψετε περιληπτικά τις κύριες ιδέες της τρίτης και τέταρτης παραγράφου του κειμένου σε 40 - 50 λέξεις.

(15 μονάδες)

2. Ποιος πρέπει να είναι ο στόχος του εκπαιδευτικού συστήματος σύμφωνα με το κείμενο; Να απαντήσετε σε ένα κείμενο 40 περίπου λέξεων.

(9 μονάδες)

3. Να εντοπίσετε τα αντικείμενα των έντονα γραμμένων ρημάτων.

(4 μονάδες)

4. Να δηλώσετε τη διάθεση, τη φωνή και τη συζυγία στην οποία ανήκουν τα ρήματα των παρακάτω προτάσεων:

- «... δεν έχει τεθεί ποτέ».
- «Η ανεπάρκεια και η κρίση του εκπαιδευτικού συστήματος οδηγεί σε διάφορα επεισόδια...»

(6 μονάδες)

5. Να διακρίνετε τα δομικά μέρη της τέταρτης παραγράφου του κειμένου.

(6 μονάδες)

6. Να αναγνωρίσετε τη σύνταξη (ενεργητική - παθητική) στο υπογραμμισμένο χωρίο του κειμένου και να τη μετατρέψετε στην αντίθετη.

(10 μονάδες)

7. Να αντικαταστήσετε τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου με μία συνώνυμη ίδιου γλωσσικού επιπέδου.

(10 μονάδες)

Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Για την 6η Μαρτίου, Παγκόσμια Ημέρα κατά της Σχολικής Βίας και του Εκφοβισμού, συμμετέχετε ως εκπρόσωπος του σχολείου σας σε μια εκδήλωση που διοργανώνουν οι τοπικοί φορείς ενάντια στη βία. Σε σχετική ομιλία σας καλείστε να εκφράσετε τις απόψεις σας για τους κύριους παράγοντες που ευνοούν τα αυξημένα περιστατικά βίας στους σχολικούς χώρους, αλλά και να προτείνετε συγκεκριμένες αλλαγές στο εκπαιδευτικό σύστημα, ώστε να μειωθεί η έκταση του προβλήματος.

(300 - 400 λέξεις)

(40 μονάδες)